

Markkinahakkuiden lasku haaste ja mahdollisuus metsäenergian lisäkäytölle

metsä • tieto • osaaminen • hyvinvointi

METLA

Markkinahakkuiden lasku haaste ja mahdollisuus metsäenergian lisäkäytölle

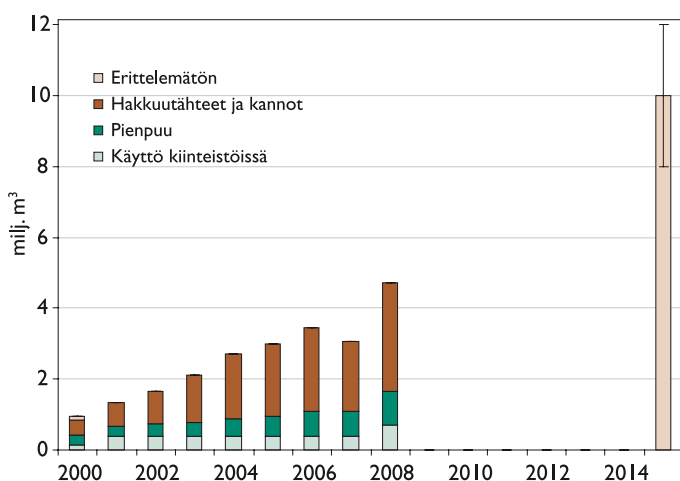
Perttu Anttila, Antti Asikainen & Juha Laitila

Suomi on sitoutunut kasvattamaan uusiutuvien energialähteiden osuutta energiantuotannossa. Yksi keskeisistä keinoista on metsähakkeen käytön lisääminen. Kansallisen metsäohjelman tavoitteena on nostaa hakkeen käyttö 8-12 miljoonaan kuutiometriin vuoteen 2015 mennessä.

Metsähakkeen käyttö on kasvanut tasaisesti 2000-luvulla lukuun ottamatta vuoden 2007 notkaidusta (kuva 1). Noin kolme neljänestä lämpö- ja voimalaitosten käyttämästä metsähakkeesta on peräisin päätehakkuiden latvusmassasta ja kannoista ja loput nuorten metsien pienpuusta. Lähes kaikki laitosten käyttämä pienpuu on oksineen korjattua kokopuuta ja vain 10 % karsittua rankaa. Kiinteistöjen käyttämä hake taas koostuu pääasiassa rangasta.

Metsäntutkimuslaitos on laskenut metsähakepotentiaaleja eri raaka-ainelähteille. Arvion mukaan päätehakkuiltä voitaisiin kerätä vuosittain 6,5 miljoonaa m³ havupuiden latvusmassaa ja 2,5 miljoonaa m³ kuusen kantobiomassaa. Suurin osa (4,8 miljoonaa m³) latvusmassasta olisi kuusta. Potentiaaliarviossa on oletettu, että markkinahakkuut pysyisivät likimain vuoden 2004 tasolla.

Metsähakepotentiaali päätehakkuiltä riippuu siis lähinnä kuusen hakkuumääristä. Käytännössä kuusitukin hak-

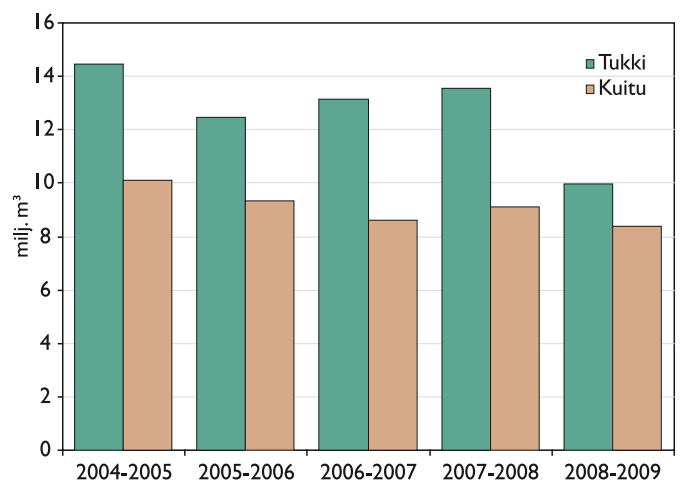

Kuva 1. Metsähakkeen käytön kehitys 2000-luvulla ja Kansallinen metsäohjelma 2015:n tavoite.

kuumäärät ovat kuitenkin viime vuosina pienentyneet (kuva 2) ja jäänevät metsäsektorin rakennemuutoksen ja kuusitukin vähenevien hakkuumahdollisuuksien vuoksi pysyvästi alemmalle tasolle. Tämän vuoksi myöskään latvusmassaa eikä kantoja synny sivutuotteena yhtä paljon kuin aikaisemmin. Lisäksi riippuvuus vuosittain reilustikin vaihtelevista markkinahakkuista vaikeuttaa metsähakkeen käyttäjien polttoainehuoltoa.

Riippuvuutta suhdannevaihteluista voidaan vähentää lisäämällä metsähakkeen hankintaa nuorista metsistä. Kun korjattava pienpuu itse on hakkuun päätuote, ei hakkuu ole riippuvainen metsäteollisuuden puunkäytöstä. Metsäntutkimuslaitoksen laskelmien mukaan energiapuun korjuupotentiaali varttuneista taimikoista ja nuorista kasvatusmetsistä on 6 miljoonaa m³.

Myös kuidun tarve metsäteollisuudessa on pienentynyt – luultavasti pysyvästi. Metsäteollisuuden kapasiteetin leikkaukset vuoden 2007 ja 2009 välillä ovat ”vapauttaneet” 9 miljoonaa m³ muuhun käyttöön. Kun samaan aikaan energiateollisuuden puustamaksukyky on parantunut, eikä polttoturvetta ole saatu riittävästi, on ainespuun mitta- ja laatuvaatimukset täyttävää puuta jo nyt ohjautunut energian tuotantoon.

Kuva 2. Kuusen vuotuinen hakkuumäärä. Vuosi toukokuulta toukokuulle.

Lisätietoja

Perttu Anttila, vanhempi tutkija, Metsäntutkimuslaitos, Joensuun yksikkö, PL 68, 80101 JOENSUU
e-mail: perttu.anttila@metla.fi, puh. 050 391 3088